

ધોરણ : 7

ગુજરાતી

પાઠ : 2

આજની ઘડી રખિયામણી

સ્વ-અધ્યયનપોથી સોલ્યુશન

(પ્રથમ સત્ર)

અધ્યયન નિર્ણયાત્મક :

- G7.1 વાતાવરણ, કાલ્યો, વક્તવ્યો, સંવાદો, પ્રસંગો, રિટ્રાવર્જન સાંલળી તથા મુખવાચન કરી તેને સમજે છે.
- G7.2 પરિચિત અપરિચિત પરિસ્થિતિમાં વાતરચીત, વક્તવ્યો, ચર્ચા સમજે છે અને યોગ્ય હાવલાવ સાથે સહજ રીતે બોલે છે.
- G7.4 દિશોર સાહિત્ય અને લોકસાહિત્યની કૃતિઓ અને નાટકો સાંલળી, વાંચી સમજે છે તેમ જ કથાના સંવાદો રજૂ કરે છે.
- G7.11 જોયેલી, સાંલળોલી કે વાંચેલી સામગ્રીમાંથી યોગ્ય તારણ કાઢી પ્રશ્નોના જવાબ લખી શકે છે. કાર્યકારણ સંબંધોને આધારે વધારે ભાહિતી મેળવવા ‘શા ભાટે?’ , ‘કેવી રીતે?’ જેવા પ્રશ્નો પૂછી શકે છે.

પ્રશ્ન 1. ઉદાહરણ મુજબ વાક્યો બનાવો.

- ઉદાહરણ : સાથિયો મંગળ પૂરો પૂરો સોહાગણ વહાલાજુનાં ગવરાવીએ
વહાલાજુનાં મંગળ ગવરાવીએ. પૂરો પૂરો સોહાગણ સાથિયો.
- 1. મોતીડે બારે ગંગાજમનાના બંધાવીએ ચોક મંગાવીએ. તરિયાતોરણ પુરાવીએ
નીર
- તરિયાતોરણ બારે બંધાવીએ; મોતીડે ચોક પુરાવીએ. ગંગાજમનાના નીર
મંગાવીએ.
- 2. મલપતો થકી મીઠડો હરી અતિ ઘેર આવે હાથિયો મીઠડાં થાય.
- ઘેર મલપતો આવે હરિ હાથિયો. અતિ મીઠડા થકી થાય મીઠડો.

3. નંબર મને મળ્યું. મારો ઈનામ આવ્યો પહેલો.

➤ મારો પહેલો નંબર આવ્યો. મને ઈનામ મળ્યું.

4. છે દિવાળી શાણગાર્યું સુંદર આવી ઘર.

➤ દિવાળી આવી સુંદર ઘર શાણગાર્યું છે.

5. મુશળધાર થઈ પડ્યો ખેતરોમાં વરસાદ વાવણી શરૂ

➤ મૂશળધાર વરસાદ પડ્યો ખેતરમાં વાવણી શરૂ થઈ

પ્રશ્ન 2. આપેલ વાક્યમાંથી ખોટો શબ્દ છે તે છેકી નાખી વાક્ય ફરીથી લખો.

1. પક્ષીઓનું ~~તેણું~~ / ટોળું ઉડતું ઉડતું આવ્યું

➤ પક્ષીઓનું ટોળું ઉડતું ઉડતું આવ્યું.

2. ઝાંખે શાપ / ~~સાખ~~ આપ્યો.

➤ ઝાંખે શાપ આપ્યો.

3. પાણી ભરવા ડોલ મૂકી પણ ~~નર~~ / નળ માં પાણી જ ન આવ્યું.

➤ પાણી ભરવા ડોલ મૂકી પણ નળમાં પાણી જ ન આવ્યું.

4. મને જો ~~જડ~~ / જર મળી જાય તો હું ગાડી ખરીદું.

➤ મને જો જર મળી જાય તો હું ગાડી ખરીદું.

5. મને તો એ જોઈને રડવું / ~~રભવું~~ આવી ગયું.

➤ મને તો એ જોઈને રડવું આવી ગયું.

પ્રશ્ન 3. પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

1. તમારા ઘરે કોઈ પ્રસંગ હોય તો તમે ઘર કઈ કઈ વસ્તુથી શણગારો છો?

➤ મારા ઘરે કોઈ પ્રસંગ હોય તો ઘરને આસોપાલવના તોરણથી શણગારીશ. ઘરને ફૂલોના હારથી અને રોશનીથી શણગારીશ. ઘરની આગળ સુંદર રંગોળી દોરીશ. ઘરને દિવા અને મીણબતીથી પણ શણગારીશ.

2. ઘર શણગારવા કઈ કઈ વસ્તુ ઉપયોગી બને ?

➤ ઘર શણગારવા માટે આસોપાલવ, આંબા કે નારિયેળના પાનના તોરણ બને છે, ફૂલોના હાર, રંગોથી બનાવેલી રંગોળી, દિવા અને મીણબતી, લાઇટની સીરીઝ, પોસ્ટર આ બધી વસ્તુઓ ઉપયોગી છે.

3. તમને યાદ હોય તેવું કોઈ એક લોકગીત લખો.

➤ કિયા તે ગામના ગોરી રાજ, અચકો મચકો કાં રે લી
અમે નવાનગરના ગોરી રાજ, અચકો મચકો કાં રે લી
તમે કિયા તે ગામથી આવ્યા રાજ, અચકો મચકો કાં રે લી
અમે પોરબંદરથી આવ્યા રાજ, અચકો મચકો કાં રેલી
તમે કેટલી તે બેન કુંવારી રાજ, અચકો મચકો કાં રે લી
અમે સાતે બેન કુંવારી રાજ, અચકો મચકો કાં રે લી
તમે કેટલા ભાઈ કુંવારા રાજ, અચકો મચકો કાં રે લી
અમે સાતે ભાઈ કુંવારી રાજ, અચકો મચકો કાં રે લી
તમને કઈ કન્યા ગમશે રાજ, અચકો મચકો કાં રે લી
અમને શામળી કન્યા ગમશે રાજ, અચકો મચકો કાં રે લી
એ કાળીને શું કરશો રાજ, અચકો મચકો કાં રે લી
એ કાળી ને કામણુગારી રાજ, અચકો મચકો કાં રે લી
અમે નવાનગરની છોરી રાજ, અચકો મચકો કાં રે લી

પ્ર. 4. આપેલા ફકરામાં જે શબ્દોની નીચે લીટી કરી છે તે શબ્દોની જગ્યાએ કોસ માંથી શબ્દ પસંદ કરીને ફકરો ફરીથી લખો.

(નીર, મલપતો-મલપતો, વૃક્ષ, સુંદર)

જો આમ જ નદીનાં પાણી વહી જશે તો શું થશે ? ગામ સુંદર કેવી રીતે રહી શકશે ? ત્યાં જ ડોલતો ડોલતો હાથી આવ્યો. હાથીના ચરણા આ તરફ વળ્યા. તેણે જોયું કે કેટલું આ રજિયામણું સ્થળ હતું. પછી તો તને ત્યાંથી જતા રહેવાનું મન ન થયું અને એણે ઝડ સાથે દોસ્તી કરી લીધી.

➤ જો આમ જ નદીનાં નીર વહી જશે તો શું થશે ? ગામ સુંદર કેવી રીતે રહી શકશે ? ત્યાં જ મલપતો-મલપતો હાથી આવ્યો. હાથીના ચરણ આ તરફ વળ્યા. તેણે જોયું કે કેટલું. આ સુંદર સ્થળ હતું. પછી તો તેને ત્યાંથી જતા રહેવાનું મન ન શર્યું અને એણે વૃક્ષ સાથે દોસ્તી કરી લીધી.

પ્રશ્ન 5. ‘સ’ અને ‘શ’ થી શરૂ થતા શબ્દો લખો અને વાંચો.

સશક્ત

સશસ્ત્ર

સાધ્યત

સુશાસન

સુશીલ

સુશિક્ષિત

સુશોભિત

સશંય

પ્રશ્ન 6. નીચે આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરીને એક-એક વાક્ય બનાવો.

1. રઘ્યામણું, નગર, સજ્જન

➤ સુંદરપુર નામના રઘ્યામણા નગરમાં એક સજ્જન હતા.

2. સખી, નદી, નીર

➤ રાધા અને તેની સખી નદી પર નીર ભરવા ગયા.

3. આસોપાલવ, આંબો, નારિયેળ

➤ કૃષ્ણ ભગવાન આવતા હોવાથી આસોપાલવ, આંબા અને નારિયેળના તોરણ બનાવવાના છે.

પ્રશ્ન 7. એક વ્યક્તિગીત મેળવીને લખો.

➤ જાગને જાદવા કૃષ્ણા ગોવાળિયા તુજ વિના ધેનમાં કોણ જાશે?-

ત્રણસેં ને સાઠ ગોવાળ ટોળે મળ્યા વડો રે ગોવાળિયો કોણ થાશે?

રે જાગને જાદવા કૃષ્ણા ગોવાળિયા...

દહીંતણા દહીંથરા ઘી તણા ધેબરાં કઢિયેલ દૂધ તે કોણ પીશે?

હરિતાયો હાથિયો, કાળી નાગા નાથિયો ભૂનિનો ભાર તે કોણ વહેશે?

રેણને જાગધા કૃષ્ણા ગોવાળિયા.....

જમુનાને તીરે ગૌધણ ચરાવતાં મધુરીશી મોરલી કોણ વહાશે?

ભણે નરસૈયો તારા ગુણા ગાઇ રીઝિયે બૂડતાં બાંયડી કોણ સહાશે?

રે જાગને જાદવા કૃષ્ણા ગોવાળિયા....

પ્રશ્ન 8. તમારા ઘરે મહેમાન આવવાના હોય ત્યારે તમે કેવી કેવી તૈયારી કરો?

➤ મારા ઘરે મહેમાન આવવાના હોય તો હું એમનું સ્વાગત સારી રીતે કરીશ. ઘરની સાફ-સફાઈ વ્યવસ્થિત કરીશ. તેમને બેસવા માટે ખુરશી પાટલો કે સોફાની વ્યવસ્થા કરીશ. તેમના માટે ચા-નાસ્તો ઠંડા પીણાની વ્યવસ્થા કરીશ, મહેમાન જમવા રોકાવાના હોય તો જમવાની પણ વ્યવસ્થા કરીશ. આ રીતે મારા ઘરે મહેમાન આવે તો હું તેમના માટે તૈયારી કરીશ.

Thanks

For watching